

# 3. EKOZNAČKY



## Ekoznačky (Bio, Fair Trade, FSC, Ekologicky šetrný výrobek)

Značek na obalech můžeme najít velké množství. Jen některé se ale vztahují k životnímu prostředí a jen některé jsou spolehlivé. Čtyři značky, na které se tento list zaměřuje, jsou spolehlivými ekoznačkami, jejich udělení podléhá zveřejněným a náročným pravidlům certifikace.

Značka **Bio – Produkt ekologického zemědělství** je českou ekoznačkou. Certifikaci udílí a kontroluje o. p. s. KEZ (Kontrola ekologického zemědělství). V roce 2007 bylo v ČR 1249 ekofarem, 223 výrobců biopotravin a plocha ekologicky obhospodařované půdy zabírala 7,2 % celkové výměry zemědělské půdy u nás. Hlavními znaky ekologického zemědělství je:

- nepoužívání umělých hnojiv, pesticidů a geneticky modifikovaných organismů,
- chování zvířat v jejich přirozených podmínkách,
- výroba biopotravin bez přídavku umělých potravinářských aditiv.

**Více informací**, seznam výrobců a prodejen na <http://www.pro-bio.cz/>.



## Ekologicky šetrný výrobek

Jedná se opět o českou ekoznačku, spravovanou Agenturou pro ekologicky šetrné výrobky. Národní program označování ekologicky šetrných výrobků byl vyhlášen 14. dubna 1994. Systém vznikl z iniciativy ministra životního prostředí a ministra hospodářství.

Značka se udílí dle kritérií stanovených pro jednotlivé kategorie výrobků a zaručuje, že při výrobě byly minimalizovány negativní ekologické vlivy. Výrobek by měl být zároveň příznivý i k lidskému zdraví.

**Další informace** a databáze certifikovaných výrobků na <http://www.cenia.cz/>.



**Fair Trade** („spravedlivý obchod“) je mezinárodní značka, která v sobě zahrnuje nejen ekologický, ale i sociální rozměr. Označuje se jí alternativní přístup ke konvenčnímu mezinárodnímu obchodu. Cílem je udržitelný rozvoj pro znevýhodněné výrobce převážně z chudších rozvojových zemí – Afriky, Latinské Ameriky a jižní a jihovýchodní Asie. Tohoto cíle se snaží docílit především poskytováním férových obchodních podmínek pro zapojené výrobce a informováním spotřebitelů o situaci výrobců a jejich zaměstnanců v rozvojových zemích.

Značka Fair Trade zaručuje, že při výrobě produktu

- nebylo využito dětské práce,
- zaměstnanci dostali za svou práci řádně zaplacenou a mají od svého zaměstnavatele (většinou menší družstva výrobců) zaručeno i určité základní sociální a zdravotní zajištění
- pěstování plodin probíhá ekologicky šetrným způsobem

**Více informací** a přehled míst s prodejem zboží se značkou Fair Trade na [www.fairtrade.cz](http://www.fairtrade.cz).



### 3. EKOZNAČKY



#### FSC (Forest Stewardship Council)

Tato značka je také mezinárodní a najdeme ji na výrobcích ze dřeva, které vyrostlo v šetrně obhospodařovaných lesích. U nás získaly certifikaci zatím čtyři lesy a 20 výrobců. FSC je nezávislá nevládní nezisková organizace, založená v Torontu roku 1993. Základní myšlenkou organizace FSC je podporovat

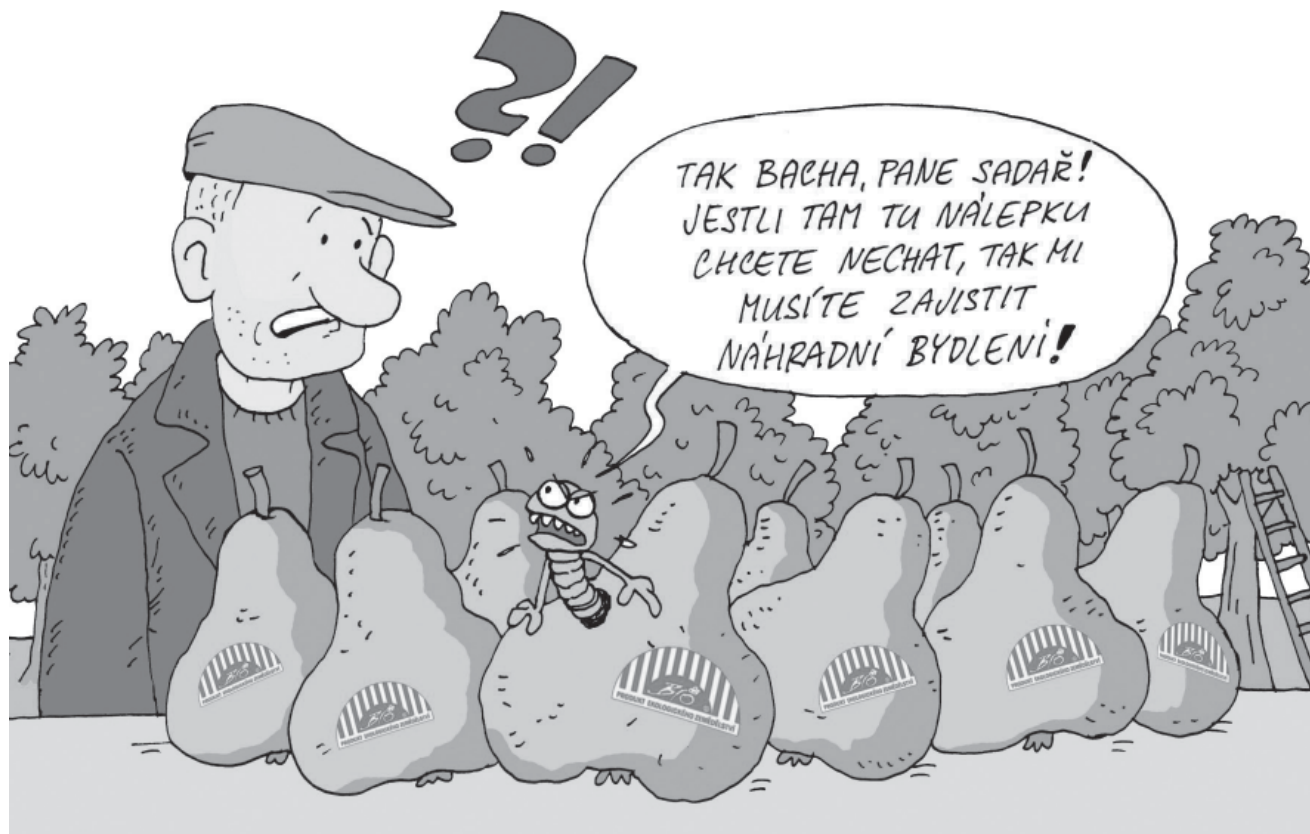
- environmentálně odpovědné,
- sociálně přínosné a
- ekonomicky životaschopné

obhospodařování lesů celého světa, a tím napomoci chránit mizející, ohrožené a devastované světové lesy.

Podkladem pro certifikaci lesů v České republice je Český standard FSC. Ten směřuje k obnově zdravých listnatých a smíšených lesů obhospodařovaných šetrným způsobem. Podle Českého standardu FSC se v lesích kupříkladu nesmějí při těžbě vytvářet velké paseky, používat geneticky modifikované organismy, hnojiva ani nebezpečné chemikálie. V lese se naopak ponechává část dřeva k zetlení, doupné stromy jako hnízdiště ptáků a v určitých – zvláště citlivých – částech lesů se omezuje hospodaření. Podle požadavků FSC by rovněž měli být přednostně zaměstnáváni místní obyvatelé. Důraz je kladen i na bezpečnost práce.

Systém FSC dbá na otevřenost vůči veřejnosti. Občané se v rámci certifikace mohou vyjadřovat k hospodaření v okolních lesích, podílet se více na jeho plánování a dozvídat se o výsledcích certifikace lesů ve svém okolí.

**Další informace** a seznam certifikovaných výrobků u nás najdete na <http://www.czechfsc.cz/>.



# 3. EKOZNAČKY



## EKOZNAČKY – pro starší žáky

- Cíl:** 1. Žák zhodnotí klady a zápory ekovýrobníků.  
2. Formuluje si vlastní postoj k ekovýrobníků.

	Aktivita	Čas	Pomůcky
1.	E – Čtyři rohy	10 min.	Vyvěšené odpovědi na barevných papírech (Příloha 9 (CD))
2.	U – Cizí argumenty	15 min.	Rozstříhané argumenty (Příloha 10 (CD))
3.	R – Vlastní názor	20 min.	

**Věk:** 8. – 9. třída, SŠ

### Popis hodiny:

Hodina předpokládá, že žáci už jsou s problematikou ekoznaček seznámeni. V této hodině se žáci seznamují s postoji svých spolužáků k ekovýrobníků a s novými argumenty podporujícími i kritizujícími ekovýrobníky. Hodinu uzavírá diskuse, ve které žáci formulují svůj názor. Pro celý průběh hodiny je třeba vytvořit uprostřed třídy kruh ze židlí, lavice nebudou potřeba.

**Pracovní listy:** Příloha 9 (CD), Příloha 10 (CD)

### 1. Čtyři rohy

K evokaci použijeme metodu Čtyři rohy. V každém rohu třídy jsou vyvěšeny pod sebou odpovědi (**Příloha 9 (CD)**), nejlépe vytištěné na barevném papíře či napsány barevně, vždy stejnou barvou pro jednu otázku. Odpovědi je lepší psát dostatečně velkým písmem, aby je žáci mohli přečíst ze středu místnosti. Pokládáme žákům jednotlivé otázky (**Příloha 9 (CD)**), žáci si poté stoupnou k té odpovědi, která nejlépe vyjadřuje jejich názor. Skupinka, která se v každém rohu vytvoří, má krátký čas na to, aby své odpovědi blíže probrala (jaké k nim mají důvody apod.). Pokud někdo nenajde přiměřenou odpověď, stoupne si doprostřed místnosti, pokud se tam shromáždí více žáků, opět spolu diskutují. Učitel se potom této skupiny zeptá na jejich odpovědi.

Poté co projdeme všechny otázky, všichni si sednou zpět do kruhu. Provedeme krátký brainstorming na téma výhody a nevýhody ekovýrobníků, učitel zapisuje na tabuli do dvou sloupců.

### 2. Cizí argumenty

Nyní se seznámíme s dalšími argumenty, které ekovýrobníky kritizují či podporují. Žáci sedí v kruhu, každý dostane na papírku jeden argument (**Příloha 10 (CD)**). Jeden začne a přečte svůj argument. Všichni ho vyslechnou a ten, kdo má argument opačný či v něčem protiřečící, naváže. Pokud žáci nemohou najít argument těsně reagující na předchozí, stačí, když se vystřídá pozitivní a negativní názor. Každý žák může číst jen jednou. Když se argumenty vyčerpají, provedeme krátkou reflexi této aktivity. Dozvěděli se v ní žáci něco nového? Byly všechny argumenty na stejné úrovni? Napadaly je ještě jiné argumenty? Setkali se někdy s podobnými argumenty? Jakými a od koho?

### 3. Vlastní názor

Poté vyzveme žáky, aby se každý zamyslel nad svým postojem k ekovýrobníků. Rozvineme diskusi, ve které by měli žáci přednést sami svůj názor. Pokud je třída zvyklá diskutovat, stačí klást otázky a nechat žáky diskutovat mezi sebou, hlídáme jen, aby se každý pokusil vyjádřit.

Pokud diskuse vážne, můžeme použít stejnou metodu jako v předchozí části hodiny. Jeden žák začne a řekne svůj názor. Další žák ho může buď podpořit dalším argumentem, nebo mu naopak oponovat.

